

Seramik Sektöründe Tehlike ve Risklerin İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından İncelenmesi

Rana ENGİN¹, Buse GÜNEREN², Hibagül AKSOY³, İrem DOĞDU⁴, Ayşen ÇETİN^{5*}

¹ Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Çan MYO, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

² Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Çan MYO, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

³ Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Çan MYO, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

⁴ Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Çan MYO, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

⁵ Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Çan MYO, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

Öz- Bu çalışmada seramik sektörünün tanımı ve çeşitleri, Dünya seramik sektörünün genel durumu, Türk seramik sektörünün genel durumu, seramik sektöründeki tehlikeler iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkında bilgiler verilmiştir. İş kazaları ve meslek hastalıklarının nasıl en aza indirileceği hakkındaki önlemler açıklanmıştır. Fiziksel etkenler; toz, gürültü, termal konfor, aydınlatma ve titreşim konularının tanımı, maruziyet kaynakları, periyodik kontrollerden ve muayenelerden bahsedilmiştir. Kimyasal etkenlerde; silis, ağır metaller ve gazlar hakkında maruziyet kaynaklarından bahsedilmiştir. Son olarak ergonomi konusu hakkında meslek hastalıkları ve iş kazalarına değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler – Seramik sektörü, tehlike, iş kazası, meslek hastalığı, fiziksel etkenler, kimyasal etkenler ve ergonomi

Investigation of Hazards and Risks in the Ceramic Industry in Terms of OHS

Rana ENGİN¹, Buse GÜNEREN², Hibagül AKSOY³, İrem DOĞDU⁴, Ayşen ÇETİN^{5*}

¹ Department of Property Protection and Security, Çan Vocational School, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey

² Department of Property Protection and Security, Çan Vocational School, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey

³ Department of Property Protection and Security, Çan Vocational School, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey

⁴ Department of Property Protection and Security, Çan Vocational School, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey

⁵ Department of Property Protection and Security, Çan Vocational School, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey

Abstract – In this study, information is given about the definition and types of the ceramic sector, the general situation of the World ceramic sector, the general situation of the Turkish ceramic sector, hazards in the ceramic sector, work accidents and diseases. The measures on how to minimize work accidents and occupational

¹ ranaengin631@gmail.com Orcid id: 0009-0004-5272-5908

² guneren.buse16@gmail.com Orcid id: 0009-0007-4092-3925

³ hibagulaksoy@gmail.com Orcid id: 0009-0006-2594-1562

⁴ dogduirem2016@gmail.com Orcid id: 0009-0004-3364-9305

⁵ aysencetin@comu.edu.tr Orcid id: 0000-0002-5044-7770

* Sorumlu Yazar / Corresponding Author: aysencetin@comu.edu.tr , Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çan MYO, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Çan/Çanakkale, Türkiye

3.3. Gazlar

Maruziyet Kaynakları

Renkli sırlamada, dekor, boya hazırlama, kurutma, sır hazırlama, baskı ve baskı hazırlama, pişirme bölümlerinde aromatik hidrokarbonlar (benzen, tolüen, ksilen, etilbenzen) maruziyeti ve diğer gazlara (kükürt oksitler ve azot oksitler) maruziyet vardır. Kurutma ve pişirme sırasında ortaya çıkan gaz halindeki bileşikler genellikle ham maddelerden kaynaklanmaktadır. Ancak yakıtlar da gaz halindeki kimyasalların oluşumuna katkı sağlamaktadır. Bu kimyasallar özellikle SOX, NOX, VOC vb. gazlardır.

4. ERGONOMİK ETKENLER

İnsan gücünün yoğun olarak kullanıldığı işlerde, çalışma duruşlarının uygun olmaması halinde kas iskelet sistemi rahatsızlıkları kaçınılmaz olmaktadır. Fiziksel güç kullanımı gereksinimi arttıkça, bu işi yapan çalışanlarda kas iskelet sistemi rahatsızlıklarında artış görülmektedir. Araştırmalara göre endüstriyel işlerin ortalama üçte biri; kaldırma, indirme, tutma, taşıma, itme veya çekme gibi elle taşıma işlerinden biri ile bağlantılı ve elle taşıma işlerinin bel rahatsızlıklarına sebep olduğu yönünde güçlü kanıtlar bulunmaktadır. Kas iskelet sistemi hastalıklarının etiolojisinde genel olarak çalışma ortamında sıklıkla karşılaşılan tekrarlayıcı hareketlerin art arda yapılması, vücudun uygun olmayan pozisyonlarda uzun süre kalması ve vibrasyon maruziyeti ile ortaya çıkan birikimli travmaların etkisi söz konusudur. İşe bağlı Kas İskelet Sistemi Rahatsızlıkları (KİSR) fiziksel çaba ile ilişkili olup, dünyanın her tarafında en yaygın sağlık problemlerinden biridir KİSR, dünyanın birçok ülkesinde çarpıcı bir şekilde artmaktadır.

KAYNAKLAR

- T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Seramik Sektöründe İş Sağlığı Ve Güvenliği Rehberi
Türkiye İstatistik Kurumu, TÜİK
- Health and Safety Executive, Control of exposure to silica dust, A guide for employees, 2013.<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg463.pdf>
- Health and Safety Executive, CR0- COSHH essentials in ceramics: Silica, Advice for Managers, 2002.
- Şakar, A., Kaya, E., Çelik, P., Gencer, N., Temel, O., Yaman, N., Sepit, L., Yıldırım, Ç. A., Dağyıldızı, L., Coşkun, E., Dinç, G., Yorgancıoğlu, A., Çımrın, A. H., Seramik fabrikası işçilerinde silikozis, Tüberküloz ve Toraks Dergisi, Sayı 53, Sayfa: 148-155, 2005
- Çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığı iş sağlığı ve güvenliği genel müdürlüğü: Seramik yer ve duvar kaplama sektöründe toz maruziyetinin iş hijyeni açısından değerlendirilmesi
- Alp, Y. (2005). Karo ve Fayans, İstanbul Ticaret Odası Dış Ticaret Araştırma Servisi, İstanbul
- Meslek hastalıkları ve iş ile ilgili hastalıklar rehberi. (2012). Avrupa birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen İSGİP (Türkiye’de işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi projesi- tr0702.20-01/001) yayını,
- (1999) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Dersleri, Ankara, Tes-İş Eğitim Yayınları.
- (1988) “Çevre-İşyeri Koşulları ve Ergonomik Yaklaşımlar”, 1. Ulusal Ergonomi Kongresi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve MPM, Ankara
- Geliştirme Etüd Merkezi Sektör Raporları www.igeme.org/tur/arge/inceleme03123.htm, (Erişim Tarihi: Nisan 2004).